

«прогальним» законодавством у різних сферах життя, нетиповими та спірними моментами. Ми живемо за ситуації, коли законодавчий орган, інші нормотворчі органи не встигають за швидкозмінними реаліями буття, що надзвичайно ускладнює, в першу чергу, здійснення підприємницької діяльності. Неврегульованість, невизначеність, суперечливість, іншими словами, прогалинність права нашої держави, на мій погляд, одна з істотних проблем періоду становлення і розвитку української державності.

Список використаних джерел

1. Калашник О.М. Прогалини в праві: юридична природа, їх ознаки та види / Калашник О.М. // Юрист України. – 2013.- № 1. – С. 36 – 42, – Бібліогр.: с. 41-42.

2. Рісний М.Б. Правозастосувальний розсуд(загальнотеоретичні аспекти): дис. Канд. юрид. наук/ Рісний Мирослав Богданович.-М. 2010- 93 с.

3. Спектор К. І. Прогалини в законодавстві і шляхи їх усунення: дис. канд. юрид. наук : 12.00.01 / Спектор Катерина Ільвіна. – М., 2012. – 127 с.

Удосконалення правового регулювання введення надзвичайного стану в Україні

Єзерський Д.О., здобувач кафедри конституційного та міжнародного права НАВС

Державно-правовий режим надзвичайного стану виступає важливим елементом систем національної безпеки більшості країн світу. Його існування обумовлено можливістю виникнення різного роду надзвичайних ситуацій як соціально-економічного або політичного характеру, так і природного походження, що становлять небезпеку для значної кількості людей, загрозу конституційному ладу або самому існуванню держави.

Нормативно-правове закріплення режиму надзвичайного стану не передбачає обов'язковості його введення, проте є механізмом, який у разі потреби може бути застосований.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану», надзвичайний стан – це особливий правовий режим, який може тимчасово вводитися в Україні чи в окремих її місцевостях при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру не нижче загальнодержавного рівня, що призвели чи можуть призвести до людських і матеріальних втрат, створюють загрозу життю і здоров'ю громадян, або при спробі захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу України шляхом насильства і передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування відповідно до цього Закону повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення безпеки і здоров'я громадян, нормального функціонування національної економіки, органів державної влади та

органів місцевого самоврядування, захисту конституційного ладу, а також допускає тимчасове, обумовлене загрозою, обмеження у здійсненні конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

Відповідно до ст. 4 цього Закону, надзвичайний стан може бути введений в разі:

здійснення масових терористичних актів, що супроводжуються загибеллю людей чи руйнуванням особливо важливих об'єктів життєзабезпечення;

виникнення міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, блокування або захоплення окремих особливо важливих об'єктів або місцевостей, що загрожує безпеці громадян і порушує нормальну діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

виникнення масових безпорядків, що супроводжуються насильством над громадянами, обмежують їх права і свободи;

спроби захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу України шляхом насильства;

масового переходу державного кордону з території суміжних держав; необхідності відновлення конституційного правопорядку і діяльності органів державної влади.

Введення режиму надзвичайного стану має на меті усунення тих обставин, що стали підставою для його проголошення, забезпечення захисту прав і свобод людини і громадянина, засад конституційного ладу, інтересів особи, суспільства і держави, відновлення законності і правопорядку.

Питання про введення надзвичайного стану вирішують Президент України та Верховна Рада України. Надзвичайний стан може бути введено у всій Україні або в окремих її місцевостях Указом Президента України, який має затвердити Верховна Рада України протягом двох днів з моменту звернення Президента України.

Ратифікація парламентом рішення про введення надзвичайного стану, до речі, встановлена у більшості законодавчих систем світу, що важливо з метою недопущення зловживання повноваженнями введення надзвичайного стану та запобігання його необґрунтованого введенню.

Указ Президента України про введення надзвичайного стану повинен містити перелік і межі надзвичайних заходів, що застосовуються.

У період надзвичайного стану встановлюється обмеження стосовно руху транспорту, посилення охорони громадського порядку, заборона страйків і масових заходів, може навіть здійснюватися примусове відчуження майна у фізичних і юридичних осіб

Водночас існує небезпека використання надзвичайного стану та введення безпідставних обмежень громадянських прав і свобод з метою

нейтралізації політичних опонентів, перенесення дати проведення чергових виборів.

У різних державах світу законодавчі акти, що регламентують порядок введення і забезпечення виключних надзвичайних правових режимів є чітко виписаними, перевірені досвідом та враховують національні інтереси.

Рішення про введення надзвичайного стану переважній більшості залежить від суб'єктивної оцінки ситуації особами, яким надано це право. Тому для недопущення безпідставного введення надзвичайного стану в Україні, слід передбачити додаткові правові механізми, що убезпечать від неправомірних дій з боку вищих посадових осіб держави. В умовах режиму надзвичайного стану, чітко виписаний перелік підстав для введення надзвичайного стану виступає саме такою гарантією.